

nbkf

NORSK BYGGKERAMIKKFORENING

Faglig Veileder 13 - 2024

EN VEILEDER OM TYPER OG BRUKSOMRÅDER
MOSAIKK

EN VEILEDER OM TYPER OG BRUKSOMRÅDER MOSAIKK

AV ARNE NESJE, SINTEF BYGGFORSK SEKRETARIATSLEDER I
BYGGKERAMIKKFORENINGEN

Mosaikk var opprinnelig en flatedekorasjon som er satt sammen av små biter av stein, keramikk eller glass i forskjellige farger som til sammen dannet bilder. Etter hvert ble det benyttet som et overflateprodukt for golv og vegger. I dag brukes det som et vanlig benyttet overflateprodukt. Mosaikk er spesielt anvendelig der man skal lage kurver, buer og formasjoner. Artikkelen gir litt innblikk i ulike mosaikktyper og bruksområder.

MOSAIKKTYPEN

KERAMIKKMOSAIKK:

Keramikkmosaikk lages på samme måten som keramiske fliser. De monteres enten på netting på baksiden eller med papir eller plastfolie på framsiden

GLASSMOSAIKK:

Disse produktene lages av glass. Størrelsen varierer fra 10 x 10 mm og oppover. Glassmosaikk fåes i nesten alle farger. Overflaten kan være blank eller matt. Glasset kan enten produseres gjennomfarget eller det er gjennomsiktig med et farget belegg på baksiden som skaper fargen. Det sistnevnte benevnes også krystallmosaikk. Tykkelsen varierer noe, men de fleste typer produseres fra ca 4 til 8 mm.

NATURSTEINSMOSAIKK:

Naturstein som er nøyaktig skjært til brikker og monteres enten på netting eller folie.

ELVESTEINSMOSAIKK:

En variant av natursteinsmosaikk der strand- eller elvestein i ulike størrelser er limt på netting.

TABELL 1: MOSAIKKTYPER, EGENSKAPER OG BRUKSOMRÅDER

	FRAMSTILLING	EGENSKAPER	BRUKSOMRÅDER
 MOSAIKK	Brikker med sidekanter under 100 mm × 100 mm. De produseres i mange størrelser og varianter av samme råstoffer som vanlige keramiske fliser..	• God sklisikkerhet • Samme tekniske egenskaper som større flisformater • Lette å forme til kledning av buete flater • Høy slitasje- og ripestyrke	• Brukes som kledning og utsmykning på de fleste overflater innvendig • Utvendig kan de brukes der det er moderat vannpåkjenning • Kan også benyttes på bade- og dusjarealer
 GLASSMOSAIKK	Framstilles av glass. Fås i nesten alle farger. Glasset kan enten produseres gjennomfarget eller gjennomskinnelig med et farget belegg på baksiden. Overflaten kan være blank eller matt. Tykkelsen varierer noe, men de fleste typer produseres fra ca. 4–8 mm.	• Moderat ripestyrke • Vannopptaket er tilnærmet lik null, noe som stiller krav til spesiallim og spesialutførelse for å oppnå vedheft.	• Innvendige overflater • Glasskunst • Glassfliser på golv blir ripete med tiden om de ligger i gangsoner hvor kvartsholdig sand kan forekomme.
 METALLMOSAIKK	Framstilles av keramikk eller glass med et pålimt belegg av gull, stål eller annet metall	• Moderat ripestyrke.	• Innvendige overflater som kjøkkenbenker eller lignende • Noen typer kan brukes i våtområder

NATURSTEINSMOSAIKK

Lages av ulike natursteinstyper, både skifer, marmor og granitt. Overflaten kan ha ulike sliping eller poleringsgrader.

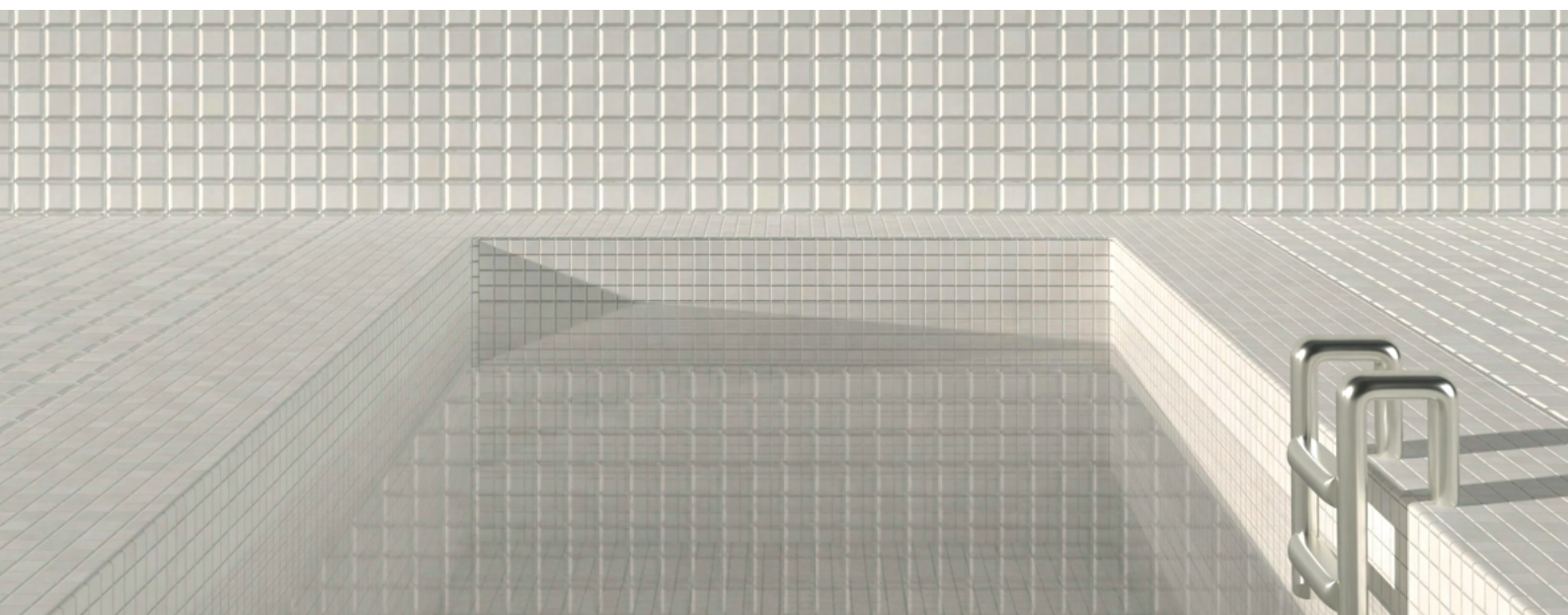
- Slitasjestyrken varierer med steintypen.
- Ulike sklisikkerhetsklasser kan velges.
- Brukes på golv og vegger
- Inn og utvendig

RULLESTEINSMOSAIKK

Lages av runde strand- eller elvesteiner som limes opp på netting og leveres i kvadratiske flak. Stein størrelsen vil variere

- God sklisikkerhet.
- Noe tung overflate å rengjøre.
- Ikke egnet der det er kjørende trafikk
- Benyttes i gangarealer, søyler mm
- Kan også benyttes på bade- og dusjarealer

EKSEMPLER PRODUKTER OG BRUKSOMRÅDER

GLASSMOSAIKK PÅ NETTING
Brusområde: Velegnet i alle tørre
arealer som for eksempel vegger.

GJENNOMFARGET
GLASSMOSAIKK MED
PAPIRFRONT
Brukes i vannpåkjennte områder
som dusjområder, badstuer mm.

KNAPPEMOSAIKK
Naturstein som er nøyaktig skjært
til brikker og monteres enten på
netting eller folie.

"DOT-MOUNTED" ELLER
"PUNKT-LIMT" MOSAIKK
Egner seg godt på alle våte og
tørre flater. De fire elastiske
"limpunktene" på kantene gir
ens fugeavstand og man slipper
netting eller papir på bak- eller
forside.

METALLMOSAIKK
"Eksklusiv" mosaikk for
områder der de ikke utsettes
for mye mekanisk eller kjemisk
påkjenning.

RULLESTEINSMOSAIKK
Brukes mest på golv som
dekorativt element og gir en
ujevn overflate.

MOSAIKK I INNREDNINGER
Mosaikken er her formet som en sittebenk, kan også brukes til å lage servant, på underlag av ekspandert polystyren.

NATURSTEINSMOSAIKK
Egner seg på både golv og vegger.

NYTTIGE RÅD

VED VALG AV ULIKE MOSAIKKTYPER

- Velg keramikkmosaikk framfor glass der hvor det er risiko for harde slag og støt. Glass knuses lettere enn keramikk.
- Velg tykke mosaikktyper hvis de skal brukes på golv med mye belastning. De er mer robuste mot knusning enn de tynne kvalitetene.
- Velg helst keramikkmosaikk med papir eller folie på framsiden hvis det skal brukes i svømmebassenger eller spa- og velværanlegg. De er lettere å få til å sitte godt i limet enn glassmosaikk.
- Ved valg av natursteinsmosaikk må man ikke bruke marmor i nærheten av klosetter eller urinaler. Syrer tærer overflaten.
- Velg helst gjennomfarget mosaikk i dusjniser. Vann som blir stående i limet kan gi uønskede fargeforskjeller mellom våte og tørre partier om det brukes gjennomsliktig glassmosaikk med fargebelegg på baksiden.

REFERANSER:

SINTEF Byggforsk byggdetaljblad nr 571.508 : Keramiske fliser. Typer og egenskaper.

Byggkeramikkforeningen informerer nr 1/2007: Glassmosaikk.
Mosaikk på netting eller med papirfront

